

Előfizetési díj: Vekre postán vagy helyben házhoz hordva: Egy évre 20. — Félévre 10. — Negyedévre 5. — Egy hónapra 1.50 — Egy szám 6 krajczár. Hirdetési díj: 9 hasábos betűsor egyzetű hirdetésre 12 kr., többször 10 kr. Bélyegdíj minden hirdetésért külön 80 kr. Nyitási díj: 8 hasábos sor 80 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda: Budapest, IV. hímző-utca 7. sz. haová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadhatók el. Kéziratok csak rendkívül esetben küldetnek vissza. Kirendelt hivatal: Budapest, IV. hímző-utca 1. sz. haová az előfizetési pénzek küldendők.

Kossuth Lajos levele.

Molnár Sámuel urnak, Czegléd városa orsz. képviselőjének. Collégo al Baracoone, Augustina 30. 1877.

Tisztelt képviselő úr!

Igazán egyszerű egy jelenet a magyar nemzet közvéleményének legújabb nyilvánulása.

Van abban két vonás, mely különösen jellemző. Egyik az ösztönzerű jözan felfogás a szomszédunkban dúló háború politikai értelme s hordereje felől, a másik a párt-szenvedélyeken felülemelkedett hazafiság, mely a nézet eltérést csak is a kifejezésekre szorítja, de a dolog lényegére nézve az egész nemzetet egy testté lélekkel forrasztja össze.

Még is csak sajátosság egy nép ez a mi áldott jó magyar népek. Másutt egyek-egyek űtik reá saját egységük bélyegét a nép érzelmeinek irányára. Nálunk megforditva van. Másutt a nép lekésedése az óramutató, mely jelzi az időt, melyet egyes emberek csinálnak. Nálunk egyes emberek az óramutatók, a nép az idő. — Voltak, vannak és lesznek emberek hazánkban, kik olyanok mint az árveglencse, melyben a hó sugárcsomó összepontosul, de a hó sugárcsomó a nép ösztönzerű érzelme.

Ez mindig így volt és most is így van. — Örömmel tapasztalom, mennyi jeles, tárgyított tolmács akad hazánkban pártkülönbség nélkül a történelem logikájának, mely a jelen bonyodalmakhoz fűződik. De az az ugynevezett döntő körökben azt hínék, hogy ez a mozgalom hazánkban csak amolyan izgatottság, a mely fellobbant egyek gyujtó szavára, s a mint fellobbant, így el is alszik, hát én azt mondom nekik, vigyázzanak, nehogy az idő saját kárúkkal anítsa meg őket, hogy mily irízatosan szalokoztak. Ez a mozgalom a magyar nép ózan eszének, ösztönzerű tapintatának, s az áldozatkészség legmagasb fókára emelkedett honszeretetének revelációja. Amaz szredéves tölgy ép, egészséges lombjainak szuhogása az, mely annyit vésznek, vilárnak üllent áll, s ellent fog állani ezentul is, veletek, állatokat, ha nektek tezik, nélkülöletek, elleneteket, ha teli" ellent fog tudni állani, mert gyöke-ei a honszeretetek, a minden ösztönök legerősibék, a nemzeti önfenntartás ösz-onének szívós talajában állanak megren-líthetetlen.

Istenemre mondom: e tölgygyel szálnolotok kell — sau bon entendeur, salut! (vegye hasznát, a ki megértett).

A felforgó kérdésnél a magyar nemzet kiindulási pontja az: hogy a szomszédunkban dúló háborúban ugy hazánk, mint Ausztria létérdekei köczkán forognak.

En sulyt helyezek arra, hogy ez a nemzet Ausztria létérdekei, hazánk létérdekeivel összhangzanak.

Nézetim Magyarországnak Ausztriával tatesolatáról ismeretek. Mind állami lét, mind közgazdaság tekintetében az érdekek-tek oly, s annyi ellentéte forog fen a kettő-zöt, hogy teljes abszolút lehetetlenség a tatesolatnak oly formulát csak képzelní s, mely mind a két felet kielégíthesse. Ezért képezek én hontalansággal egy-lő tiltakozást a kapesolat ellen.

En hát bizony nem tartom hivatásom-ak aggodni Ausztria specialis érdekei fet-t, ha s midőn azoknak veszélyeztetése azánk érdekeit nem veszélyezteti, de mi-őn egyiknek veszélye a másiknak veszé-lyével karöltve jár, nagy fontosságot he-zerek arra, hogy a veszély közösségét, mind Ausztria, mind Magyarország át-cézzék.

Egy háborúval állunk szemben, mely azánkat is Ausztriát is eventualis halállal nyezetű, ha nem segítjük a törököt, hogy z orosz terjeszkedési politikának gát vet-essék. Ez a háború Magyarországot Ausz-riával állami kapcsolatban találja. Nem hi-zem, hogy az orosz sokat hajtana szá-unkra, ha azt kívánnók tőle, hogy várjon zel a háborúval, míg ez a kapesolat fel-latik. Biz ő nem vár. Hát a dolog ugy-l, hogy az a magyar király, a kitől nem-tűnk azt kívánja, hogy az orosz terjesz-édesi politikának gátot vessen, egyszer-s-ünd osztrák császár is. — Ez az osztrák-szászár nagyon gyakran ellentétben van a-gyar királlyal. Ez alkalommal nincs. — én azt gondolom, nemzetünk kívánata csak erhet sulyban, ha midőn azt kívánja fej-lémtől, hogy teljesítse a honnentes kö-lösséget, melylyel mint magyar király Ma-gyarországnak tartozik, egyszermind reá-utat arra is, hogy ez neki mint osztrák-szászárnak is létérdekezés áll. — Ezért-eretek én ez ügyben Ausztria érdekeire- hivatkozni. Ezért emelem ki azt, hogy a

jelen háborúban ugy Ausztria, mint Ma-gyarország létérdekei vannak veszélyben.

E nézet tökéletesen indokolva van a keleti kérdés politikai értelme és nemzet-közi hordereje által, a miként a jelen há-borúnál előtűnk áll.

Ha a török birodalom ment volna azon nyomástól, melylyel a Lengyelország romjain Európa szabadságának veszélyes arányokra duzzadt orosz hatalom reá nehezkedik: a keleti kérdés tisztán belügyi kérdés volna a török, és birodalmának más fajtu, vallasu népei közt.

Es ha a kérdés így alakban, akár a török birodalom épségének a közös szabadság forrasztó kotelekeivel megszilárdít-sában, akár szétbomlásában találma vég-megoldását, ez nemesak Európának távol-labb fekvő részét, de még minket s Ausz-riát is, kik tőszomszédjai vagyunk, csak humanitás, vagy rokon avagy ellenszenv szempontjából érdekelnélme. de politikai szempontból nem.

Mi megtanultunk igazságosan méltá-nyolni a török népjellem tiszteltre méltó alapvonásait. Mi tudjuk, hogy az ottman nemzetben egy oly megbízható barátot bi-runk, miőt a föld háján többet nem ta-lálhatunk, mert érdekeink annyira öszhang-zók, hogy nemesak érdekellentét, de még csak eltérés sem foroghat fen közöttünk. Mi halálal emléksztünk a nagylelkőségre, melyet a törökök irántunk tanúsítottak a mi szorongattatásaink napjaiban, és bizo-nyosan csak is becseletre válhatik nemzét-ünknek, hogy erre oly meleg érzettel em-lékezik épen most, az ő szorongattatásuk napjaiban (bizony, bizony mondom is, jó politika a magyarral jót tenni, mert a ma-gyar nemzet halás egy nemzet, — az Isten-áldja meg az ő jó szívét). Mindezeknél fogva bizonyos, hogy mi magyarok mindig a legmelegebb rokonszenvek, a legöszin-tébb jó kívánattal kísértők a török nemzet regeneratívális törekvéseit, melyeknél si-kerhez csak a szabadság útja vezetethet; de ha az nem állana előtűnk, hogy az orosz nyomás következtében a török birodalom minden megcsontítása egyértelmű az orosz hatalom terjeszkedésével, nem volna ma-gyar ember, a ki a török birodalom egy területit, mint függetlenségét épségét saját hazánk biztonságára nélkülözhetetlen itél-né s azt saját nemzeti ügyünknek tekintené. — Senkinek sem jutna közülünk eszébe annak fentartásáért nemzetünk vérdőzátat fel-jáulni, minket teljesjéggel nem aggasz-tana az, ha a szomszédunkban szláv népek szabad nemzetekké fejlődének.

De a dolog teljességgel nem ebben a karban van. Internationalis és politikai szempontból a keleti kérdés, az orosz nyomás folytán már nem a török birodalom belügyi kérdése, nem török, szerb, bolgár, bosnyák stb. kérdés többé, annyira nem az, hogy ha ma sikerülne az orosznak Európából minden törököt az utolsó ember-ig elpusztítani, ha Törökország minden európai tartományra ma felruháztatnék oly „autonomiával” (?) a minőt Cserkasszi her-vez a Bolgároknak készít orosz mintára, orosz nyelven; mindezek által a keleti kér-dés nemesak nem lenne megoldva, de még csak akkor állana Európa előtt, s külön-ösen előtűnk és Ausztria előtt oly irízatos arányokban, mint még soha.

Igen, mert a keleti kérdés orosz ha-talmi kérdés. Tisztán, határozottan orosz terjeszkedési politika kérdése.

Es az is marad mindaddig, míg Eu-rópa sokáig késő bűnbánattal azon határo-zatra nem jut, hogy Lengyelországot helyre-állításával elláítsa Magyaról azt az átkot, melyet Lengyelország felkoncolásának büne reá hárított.

Csak ha Lengyelország helyreállításá-lyal az orosz hatalom azon határok közé utasított, melyek közt tág birodalma né-peinek szabad emberekké emelésével, egy mindig nagy, fényes és dicső helyet bizo-síthat ugyan magának a polgárosult nem-zetek kerek asztalánál; de mely határok mögült többé minket, Ausztriát, Európát a panszlav-czarismus világuralmi ambíciójával nem fenyegethet; csak ha a Visztula partján biztosítva lett az, hogy az orosz hatalom a török birodalomra többé ne nehezkedhessék, csak akkor száll ismét víz-sza a keleti kérdés egy tisztán belügyi, vagy ha ugy tetszik humanitárius kérdés színvonalára, mely bármely irányban oldás-sék is meg, sem Európára általában, sem különösen mi ránk s Ausztriára veszélyt nem hozhat.

De a míg ez meg nem történik, a keleti kérdés orosz hatalom-terjeszkedési kérdés lesz mindig; s a míg ilyen, a dol-god mindig akként fog állni, hogy ha a török birodalom az orosz nyomás folytán szétbomlanék, vagy csak megis csontkítat-nék, minden talpalattnyi tér, melyet a török elvesztene, az oroszok már is veszélyes

arányokra duzzadt hatalmát növelné; a török fenhatóság függetlenségének minden csökkentése, az orosz hatalomnak, reánk s Ausztriára, dissolvens méreg gyánant ható befolyását gyarapítaná; s ennek kimarad-hatlan következése az volna, hogy az orosz nyomás által megbomlasztott török birod-alom szláv népei nem tennének szabad nem-zetek, hanem lennének orosz eszközök, lennének orosz szolgák, lennének a Bo-a-Constrictor farka, melylyel az minket kö-rülszorit, lennének a csápok, melyekkel a polyp testünkbe ragad.

Ezek azon tekintetek, melyeknél fogya a magyar nemzet azon nézetből indul ki, hogy a szomszédunkban dúló háborúban hazánk létérdekei forognak köczkán.

Es e tekintetek annyira fontosak, hogy ha mi magyarok a török birodalom rom-lását vagy megcsontítását, s a mi ezzel egyértelmű, az orosz hatalom bármilyen alakban terjeszkedését gyáván, tétlenül elmé-nők, ha néznök gyáván, tétlenül mikint a Boa a Constrictor ami veszünkre magának a keleti szlávokból farkat növeszt; a polyp csápokat ereszt; ez az öngyilkosságnak oly örülsége volna, melynek jellemzésére szót nem találók. Rosszabb volnánk a földön csuszó férgeknek, ha ez ellen magunkat nem védenénk.

Szomorú idöket élünk. Anyi vér után, mely azért folyt, hogy a népek egyszer már önézeldökká legyenek, még mindig ott vagyunk, hogy két-három biboros halandó szélessé, hajlama s nem a népakarat az irányadó. De a magyar nemzet élni akar, s nem fog a resignatíóban annyira menni, hogy bár mi halandó személyes hajlamai kedveért öngyilkossá legyen. Gátot kell vetni az orosz hatalom terjeszke-désének; s mivel gátot kell vetni, hát fel kell tartani a Török birodalom épségét s függetlenségét, mert ez az idö szerint ez a gátvédsé practi-cuma. Ez a magyar nemzet elhatározott akaratá. Bár mi kifejezést használt is ez akarat formulásására, ebben az egész nem-zet pártkülönbség nélkül egyetért; egyet-ért azért, mert pártkülönbség nélkül meg-yan győződre, hogy ez hazánk létér-dekét képezi. S ép azért indignatio-nyal utasítja vissza az öszes magyar nemzet azon színt oly er-kölestelen, mint improvidens gondolatot is, hogy az osztrák-magyar monarchia a török birod-alom bár mely részének elfoglalá-sa által hazánk létérdeke meg-sértésének ezinkosává szegődjék.

Kormányának sohasem tanácsos, ha alkotmányos tötát visel, nem szabad magát a nemzet akaratával ellentéte helyezni. Ez alkalommal a nemzet akaratá annyira félre magyarázhatlanul világos, hogy azt holmi parlamentaris fogásokkal kijátszani akarni veszélyes merényelt volna. Létér-dek forog fen. A nemzet tudja, hogy ez forog fen. Es e nemzet loyális nemzet. Hát teljesíték akaratát. Ne kénszeríték oda, hogy léteinek biztosítását maga legyen kénytelen kezébe venni. Tenni fogja, ha kénytelen lesz, mert nem akar meghalni. A magyar nemzet nem lesz fé-rreg, mely ellapul a taposónak sarka alatt. Senki kedveért nem fogja eltűrni, hogy a szivélyes egyetértő czárok és cesarok tekintete előtt meghunyászkodó angust di-plomaták a magyar hazát puspakoros hor-dáló alakítsák, melyet az orosz armány panszláv kanócszal légtörőpíthet.

Azt mondták nekéd edes magyarm! békülj ki Ausztriával, miszerint biztosítva légy az orosz ellen — kibékültél. Hát lás-suk azt a biztosított! hol van ő?

Irgalomnak Istene! ha a magyar most független volna!

De profundis ad te Domine elanavi! (A mélységből kiáltok hozzád Uram!)

Tudom, hogy azokkal, a miket nem-zetünk állapontjának indokolásáról mon-dék, újat nem mondtam. De mégis jónak láttam elmondani, mert Magyarországot mi-niszterelnök nem régiben egy igen meg-döbönt nézetnek adott kifejezést.

Az egri népgyűlés odanyilatkozott, hogy a török birodalom épsége minden eszköz-vel, még fegyveres hatalommal is meg-óvassék.

Erre Magyarországot miniszterelnöke azt adta válaszul, hogy a magyar vért nem szabad semmi más hatalom érdekében igénybe venni, s hogy a kormány soha sem fog abba be-leegyezni, hogy a magyar nép hó-sies önfelelődozása mások miatt igénybe vehető legyen.

Tehát Magyarországot miniszterelnöke a török birodalom épségének fentartását, még most a panszláv zászlót lobogtató orosz

invázióval szemben is csak „más hatalom”, csak „mások” érdekének tekinti!

Magyarország minden lakosa, azok is, kik hazánk fenmaradását óhajtták, azok is, kik bukására speculálnak, mindannyian tudják, hogy itt hazánk létérdeke forog fen. A miniszterelnök — talán maga az egész hazában — a dologt nem így látja.

De míg a török birodalom épségének megcsontítása egyértelmű az orosz hatalom terjeszkedésével, senkinek a világon nin-esen joga magyar embert azzal gyanusi-tani, mintha mások miatt akarná a magyar vért igénybe venni, midőn azt a török birodalom épségének fentartásáért ajánlja fel. Miniszter urnak tudnia kell, hogy azon áldozatkészség, melynek az egriek kifeje-zést adtak, oly virág, mely a nemzeti ön-fentartás talaján termett, s a legtisztább honszeretet napsugarában nyílt ki.

A magyar miniszterelnök megdöböntő nagy szót mondott. Ha ez a kormány poli-tikájának akarna kiindulási pontja lenni, ugy határozottan azt kellene mondanom, hogy Magyarország kormányá veszedelmes kezekben van.

A ki most ebben a háborúban a török birodalom épségének fentartását csak amolyan idegen érdeknek tekinti, az nek akar gátot vetni az orosz hatalom terjeszke-désének; mert talán nem idegen azon gondolattól, hogy megosztózzék a török prédán az oroszsszal.

De én hinni szeretem, hogy ama sze-renesenlet kifejezés csak amolyan elhirle-nkedett pisztolydurranás volt, mely messzebb lött, mint a hóvá célezte. En nem mondom, hogy Magyarország kormányá már elhatározott szándokkal odadobta ma-gát ama veszedelmes hajlamok karjaiba, melyek a döntő körök vidékén tagadhat-lanul mozgásban vannak. Lehetnek kéte-lyeim, vannak aggodalmaim, de nem mond-hatom, mert nem tudom. Hanem azt, fá-jdalom, tudom, hogy sem a magyar kor-mányának eddigi hivatalos nyilatkozataiban, sem a külügyi politika vezetőjének eddigi eljárásában, magyar hazafi megnyugtatóst nem találhat.

Nem lesz felesleges ezeket kisső em-lékezetbe hozni, most, midőn az ország képviselői ujra egybegyűlnek, kiktől a nemzet pártkülönbség nélkül azt várja, hogy pártkéntek felül emelkedett hazafiság-gal biztosítani fogják a nemzet akaratának teljesítését.

Magyarországot miniszterelnökének leg-nyomatékosabb nyilatkozata az volt: mely-ben — (szórol szóra idézek) — a felöl biztosította a képviselőházt, hogy: „nincs a döntésre hivatott körökben senki, a ki külügyi politikánk felada-tának azt tartaná, hogy szomszéd-unkban a birtoklási és hatalmi viszonyok megváltozzanak.”

E nyilatkozat akkor zajos tetszéssel fogadtatótt, mert (a mint pozitív ténynek tudom) a ház minden oldalán sokan vol-tak, a kik egyszerű hallás után, e diplo-matikai ügyességgel összedülöt szöalkatot oly értelemben vették, mintha a felöl nyet-telemben biztosítást, hogy a monarchia külügyi politikájá feladatának tartja azt, hogy szomszédunkban a birtoklási és ha-talmi viszonyok meg ne változzanak.

Fájdalom, a magyar miniszterelnök ezt nemesak nem mondta, nemesak mon-dani nem akarta, de sőt, midőn pár nap-pal később, két képviselő a miniszteri nyil-atkozatnak ily értelmű talajdonított, mi-niszterelnök ur szavainak ily értelmezése ellen ismételtén tiltakozott.

„Questivi lucem, ingemui que reperta.” A miniszteri nyilatkozat eme hírhedt passusa ide megyen ki: Szomszédunk háza oly viszonyban áll saját házuhoz, hogy ha amaz lángba borul, a mi házuik is utána ég. Es ama szomszédházat, lobogó fákllyakkal rablók, gyujtogatók rohanják meg. Ez a mi háznépünk aggodalmába eji saját hazánk biztonságá felett. Es a magyar háznép felőlőre azt mondja: ne aggódjatok, én biztosítalak, hogy köztünk, öreitek közt nincs senki, a ki feladatának tartaná, hogy a szomszédház felgyujtassék.

No hiszen csak az kellene még, hogy ezt plane ók tartásák feladatának. — Szé-phen köszönöm a biztosítást. — Tartásák feladatának segíteni a megrohant szom-zódót, hogy a gyujtogatók elűzzenek: ez az, a mi a magyar háznépet megnyugt-athatja.

A miniszterelnök másik nyilatkozata az volt, hogy: „a kormányának senki-vel szemben és semmi irányban arra nézve, hogy mit fog tenni, sem szövetsége, sem kötelezett-sége nincs, hanem teljes mér-

tékben bírja önelhatározásának szabadságát.”

E nyilatkozatból két dolgot tanulunk, de bizony egyik sem megnyugtató. Tanul-tuk azt, hogy a kormány még maga sem tudja, hogy mit akar. Nincs szabott célja. Politikájának nincs határozott iránya. Com-pasz nélkül hajózik. Várja a jó szerencsét, hogy merre fogják a szelek terelni. Ha ez politika, bizony improvidens politika — „Jön idő, jön tanács.” (Kommt Zeit, kommt Rath.) — Ennyiből áll az egész. Az önel-határozás szabadsága kétségtelenül nagyon jó dolog arra nézve, hogy miként jus-sunk el a célhoz, melyet magunknak ki-tűztünk; de nem gondolom, hogy az or-zszág létérdekeit veszélyeztető ily nemzet-közi bonyodalommal szemben a politikának irányát is, (nem a mikéntet, hanem a mit?) a jövődö elhatározás szabadságára relegendni akár tanácsos, akár szabad legyen.

Es én tartok tőle, hogy miniszter ur nagyon is igazat mondott. En ugy látom, hogy a monarchia köügyminisztere — a két fél miniszteriumának beleegyezésével — csinált magának egy keretet, melybe sok mind belefé, de hogy mit fog belefog-lalni? ennek meghatározását az időre bizza „Kommt Zeit, kommt Rath”. — A keret-nek pedig értelme ez: „Hadjuk az orosz-tenni a mit akar. — Állásunk az ő irá-nyában egyelőre a barátságos neutralitás. (Neutralitás! és barátságos! fából vaskarika; contradictio in adjecto. Hanem fájdalom, mégis igaz. Barátságos az orosz iránt. Ellenséges a török iránt. De nem neutralitás. Mikor egy or-zszág oly létérdekeileg érintve van egy há-ború által, mint most hazánk, a neutra-litás teljes lehetetlenség. Inactio, nem neutra-litas. Hogy az eddigi inactio nagy szög-álat volt az oroszok, az égre, földre kiáltó tény. — De folytatom a „keretet.” „Ha a török talán a győzni, marad minden a réginel, — s mi a végtárgyalásoknál közbéjáródnak, hogy a győtes török ne nagyon szorongassa az orosz, mivel mi a „szivélyes egyetértést” felkínájuk tartani; ha ellenben az orosz halad előre győzelmesen, mi „állást foglalunk” a vert török hátán; iparkodanduk a vétárgyalásoknál mérsékelti az orosz exactió-kat; mindenesetre pedig, ha az orosz ra-bol, hát rabolunk mi is; ha lehet, le egész Szalonikiig! s azt mondjuk Ausztriának s Magyarországnak: im! érvényesítettük a monarchia érde-keit, szemben az orosz terjeszke-dési politikával; — az orosz terjesz-kegett, de terjeszkedünk mi is; a rablással megzavart egyensúlyt, rablással helyre-áallítók.”

Ilyen keretje van annak az „önelha-tározási szabadság” politikájának, melylyel a miniszterelnök díszekedet. Mond-hatlanul fogok örvendeni, ha az ország képviselőinek hazafisága a nemzeti akarat teljesítésének oly biztosítást szerzend, mely ezen gyanumt (csaknem azt íráim: „tu-dó másmómat”) megozólandja.

Második a mit az idézett nyilatkozat-ból tanulunk az: hogy a kormányának nincs szövetsége. En azt gondolom, hogy ily körülmények közt, minők a most-aniki; a kormányának két dolog főképen kötelezései közé tartozik. Egyik, hogy tisztában legyen politikájának irányá, célja, feladata felöl — erről már szóltam — másik az, hogy ennek érvényesítése végett szövetségekről gondoskódjék. Baj, hogy nincs a kormányának szövetségsége. Kötele-ség mulasztásnak is nevezhetném; mert lehetne szövetségsége ha jó politikája volna.

De még ennél is nagyobb baj az, hogy a szabad kéz, melylyel a ministe-relnök díszekedet, az orosz felé hajlik. Hiszen a bonyodalom kezdete óta, semmit sem hallottunk annyiszor s több emfázissal hangoztatni, mint a három császár szövét-séget előbb „szivélyes egyetértés” még mindig. E szivélyes egyetértő három csa-szár egyike az orosz. Bizony veszélyben vagy edes jó hazám azzal a szabad kézzel, a mely az oroszszal szivélyes egyetértésben működik. — Eddig így működött. — Sok bizonyítványt idézhetnék, hanem csak egyre szorítokozom.

Azt mondja a kormány nincs semmi kötelezettsége. Mit? hát nem vállalta el azt a kötelezettséget, hogy szabad kezet enged a szlávügy zászlaját lobogtató ozárnak, megszállni, s hadműveleti alapjává átalá-kítani Romániát, melynek sértetlenége szer-ződésileg Európa védnöksége alá volt helyezve? elvállalta s még pedig nem is halgatagon, hanem formális alkuval vállalta el, mert köztudomás szerint körül kitéz-e ki magának, hogy a czar ne vonja bele Szerbiát a háborúba.

Ez ádáz kötelezettség vállaltas a kut-forrása mindennek a mi eddig történt min-

